

POPOTNIK

PEDAGOŠKI IN ZNANSTVEN LIST

o o o

—◁ LETNIK XXXIII. ▷—

o o o

UREDIL

M. J. NERAT

ŠOLSKI RAVNATELJ V POK. V MARIBORU.

V LJUBLJANI 1912.

LAST IN ZALOŽBA „ZAVEZE AVSTR. JUGOSLOVANSKIH UČITELJSKIH DRUŠTEV“.

NATISNILA „UČITELJSKA TISKARNA“.

VII 9 36586 d

030024367

Kazalo.

I. Pedagoški, didaktični in drugi poučni spisi.

	Stran
Ali je egoizem vzgojni princip (<i>K. K.</i>)	321, 371
Ali še razumemo otroke (<i>F. V.</i>)	137
Črtice o galvanski elektriki (<i>Val. Pulko</i>)	381
Delovna ali dejanjstvena šola (<i>Pavel Flerè</i>) 197, 225, 262, 297, 329, 391	
Glose: VIII. Pedagoške odkritosrčnosti	90
„ IX. Tudi „reforma“	180
Higijena živčevja (<i>F. V.</i>)	171
I. I. Rousseau, inicitator seksualne pedagogike (<i>Češki napisal K. Štech,</i> <i>poslovenil K. P.</i>)	269
I. I. Rousseau kot človek in pedagog (<i>Dr. Ivan Lah</i>)	257, 289, 326
Individualnost učiteljeva (<i>Fran Vajda</i>)	384
Iz šolskih zakonov v Švici (<i>Miroslav Šijanec</i>)	51, 87, 102
K reformi petja v ljudski šoli (<i>H. Družovič</i>)	12
Kremenjak in apnenec (<i>Jan. Koprivnik</i>)	39
Letošnji shod nemškega učiteljstva (—b—)	273
Ljudje, mnenja in dejstva (<i>H. Bouasse — Pavel Flerè</i>)	17
M. J. Nerat in „Zaveza“ (<i>Fr. Kocbek</i>)	357
Metači in brizgarji med živalmi (<i>Jan. Koprivnik</i>)	78, 113, 145
Mihaelu Neratu ob 30 letnici urejevanja „Popotnika“ (<i>Lj. Černej</i>)	355
Moralno-pedagoški poizkusi in uspehi (<i>Pavel Flerè</i>) 1, 33, 65, 97, 131, 161	
Najmlajša veda: eugenika in vzgoja (<i>Češki napisal E. L. — poslo-</i> <i>venil K. S.</i>)	193
Naš „Popotnik“ (<i>Prof. Makso Pirnat</i>)	361
Plavanje (<i>V. Pulko</i>)	75
Počitniški tečaj „Slovenske Solske Matice“ v Ljubljani 1912 (<i>A. H.</i>)	303
Prosto spisje v I. razredu (<i>Ana Pfeifer</i>)	204, 237
Razstava za moderno šolstvo v Gradcu in naš strokovni list (<i>Matija</i> <i>Lichtenwallner</i>)	386
Reformni srednješolski zavodi in naši odnošaji (<i>Jos. Wester</i>)	138, 166
Slovenski pesniki in pisatelji (<i>Ant. Skala ml.</i>)	233
Slovnične vaje v brojevih 1, 2, 3 (<i>J. V—v.</i>)	23
Sove in čuki (<i>Jan. Koprivnik</i>)	340
Sprejemni izpit za I. razred srednjih šol (<i>Dr. Jos. Tominšek</i>)	364

Stik ljudske šole z varstvenim sodiščem v brigi za zanemarjeno mladino (<i>Fr. Milčinski</i>)	292, 335
Tehnične in estetične zahteve do mladinskih spisov (<i>K. Svoboda</i>)	129
Umetniški vzgoji: Novi učni načrti za risanje (<i>Drag. Humek</i>)	70
Uvod v jožefinsko šolstvo (<i>Dr. Ivan Lah</i>) 45, 81, 115, 206, 242, 276, 306	
Vrabc. Učna slika. (<i>H. Bračičeva</i>)	177
Zahtevki, ki sledijo iz bistva izobraževanja za ustroj šolskih tipov in njihovih učnih načrtov (<i>Kerschensteiner-K. dr. Ozvald</i>)	377
Zaključna beseda (<i>Pavel Fleré</i>)	397
Zvonček. Učna slika. (<i>Ana Pfeifer</i>)	107
Življenje za skorjo starega štora (<i>Jan. Koprivnik</i>)	172, 212

II. Književna poročila.

A. Ocene.

Aškerc A.: Poslednji Celjan	26
Humek Drag: Pismenke za uporabo pri risanju v šoli (<i>S.</i>)	56
Izdanja „Hrv. pedagoško-književnoga zbora“ za godino 1912	148
Jessen, A. Chr.: „Geborgene Garben“ (<i>K. S.</i>)	179
Ladenbauer Norbert: „Arbeitskunde“ (<i>Drag. Humek</i>)	55
Luka Lavtar: Spezielle Methodik des Rechenunterrichtes an allgemeinen Volksschulen (<i>A. Požegar</i>)	398
Novi mladinski spisi (<i>Pavel Fleré</i>)	147
Milan Pugelj: Uraz angeli in druge prigodbe	398
Ozvald, dr. K.: „Logika kot splošno vedoslovje“ (<i>Dr. Fr. Ilešič</i>)	25
— —: Srednješolska vzgoja (<i>Pavel Fleré</i>)	310
Pavlović Matej: Bjesednička proza (<i>Dr. Fr. Ilešič</i>)	26
Schlosser Paul: „Aus der Türken- und Franzosenzeit Marburgs und Umgebung“	151
Skalicky Bohuslav: „Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja ter vzgoja trt na špalirju“	311
Spisi Mišjakovega Julčka. III. zv. (<i>Pavel Fleré</i>)	119
Trinove knjige: a) Dr. A. W. Lay „Die Tatschule“; — b) Dr. A. Pabst „Moderne Erziehungsfragen“ in c) „Der Arbeitsunterricht“ (<i>Pavel Fleré</i>)	149
„Veda“	27, 120, 346, 399

B. Novosti.

Basariček Stjepan: Pedagogija. I. knjiga	27
Beg Ante: „Slovensko šolstvo na Koroškem“ v preteklem stoletju	57

Biblioteka pisateljev sedanje dobe	120, 398
Božena Nemčeva: Češke pravljice I.	346
„Dalmatinsko pučko učiteljstvo za svoja prava“	57
Gangl Engelbert: Belirojaki	57
Heffler Ferdo: „Katehetična obučna i uzgojna metodika za bogoslovske i učiteljske škole“	92
Keller Paul: Das Zigeunerkind (F. V.)	345
Langer J. — P. P.: „Načela Karla Havlička Borovskega“	345
„Ljubljanski Zvon“	399
Nov abecednik za slovenske ljudske šole	152
Nova revija: „Napredna misel“	180
„Novi Akordi“ Leto X., št. 6.	91
Pahor Lavosl.: a) „En starček je živel“ in b) „Veseli bratec“,	121
„Pedagogické Rozhledy“	345
Pedagoški Letopis (Dedictvi Komenskega)	345
Sherlok Holmes v slov. prevodu	120, 152
„Slovenska Šolska Matica“	121
„Zvonček“	57, 120

III. Razgled.

a) Časopisni vpogled.

	Stran		Stran
„Die Landschule“	60, 153, 312	„Pedagogické Rozhledy“	313
„Monatshefte für Pädagogik u. Schulpolitik“	121, 216, 346	„Roland“ 1912:	92, 181, 313
„Omladina“	313	„Šolski Glasnik“	28, 58, 152, 284, 313
		„Učiteljska Zora“	60

b) Pedagoški paberki.

Boj proti kinematografom	93	Katerim črkam je zajamčena bodočnost	217
Česar se otroci boje	400	Kedaj se učiti — zvečer ali zjutraj	315
Čitanje novin v šolah	184	Kinematograf — učno sredstvo	316
Delo v šolskem vrtu kot šolski predmet	294	Kinematograf v šoli	249
Dete in okolica	315	Literatura za mladino	123
Dramatični nagon pri otrokih	183	Material za ročna dela iz lesa	249
Dramatiška metoda pri pouku lepega vedenja	401	Medsebojna polemika učiteljev	123
Duševno zaostalo dete	183	Nadzornik in politiški šef okraja	285
Glavne reforme na pedagoškem polju	285	Narodni katekizem	400
Gledališče z lutkami	315	Na svetovnem kongresu pacifistov	401
Igraje se naučiti	348	Naziranje šolskega obiska v Londonu	183
Institut J. J. Rousseau	217, 285	Nemški okrajni šolski nadzorniki na Češkem	183
Kako kaznovati otroka	400	Nevarnost da trešči	123

	Stran		Stran
Nevarnost kinematografskih gledališč		Proti koedukaciji	123
za mladino	217	Razredi za nadarjene učence	123
Nove začetnice	315	Razredni večeri	315
O izpitih	250	Ročna dela na meščanskih šolah	348
O neposrednji in posrednji pazljivosti	349	Sestavki koncem lekcij	182
Otroška liga za polepševanje mesta	401	Snov računskih nalog	315
O učenju tujih jezikov	123	Šola bodočnosti	401
O zemljepisju	400	Šola in vzgoja	184
Pacifizem in šola	348	Šolske sobe kot zabavišče	348
Politika v švedski šoli	400	Šolski otroci in ples	250
Ponazorovanje v računstvu	183	Učiteljice na deških šolah	250
Poprava jezikovnih napak	123	Učni poizkusi pri izpitih usposobljenja	348
Pouk v poljedelstvu	249	Uporaba levece	122
Praktična vzgoja deklet	250	Zabave in usmiljenost	
Princip edinstvene šole	250	Zveza učiteljstva v Nemčiji (teze!)	314

c) Šolska higijena.

Igre otrok v Pragi	251	Skrb za mladino v Londonu	402
Higijena pljuč in nočna dela	217	Socialni vzroki degeneracije ljudstva	402
Kako se nauči človek najhitreje plavati	403	Šola v gozdu	403
Nečisti zrak v šolah	286	Šolska higijena v Angliji	184
O maturbaciji	350	Šolske kopeli	251
O skoliozi	349	Telesno stanje velikomestne mladine	286
O vzrokih naglušnosti	350	Tuberkuloza v šoli	251
XV. mednarodni kongres za šolsko		Veličina glave in duševni razvoj otrok	218
higijeno	218	Vprašanje o protialkoholnem pouku	402
Protialkoholni dan v ogrskih ljudskih		Za hrano učencev	184
šolah	251	Zveza nadzornic v Angliji	349
Rdeča krvna telesca in pouk	252		

d) Skrb za obrambo mladine

Obramba otrok pred pokvarjenjem		O obrambi mladine	405
ulice	405	Zavodi za pokvarjeno mladino	404

e) Šolske in učiteljske vesti.

Abecedniki — koliko se jih rabi na		Definitivnost okrajnih šolskih nadzor-	
Nemškem	316	nikov	316
Antialkoholski dan na ogrskih ljudskih		„Dom zdrowia nauczcielstvapolskiego“	316
šolah	155	Društvo za zgradbo učiteljskega zdra-	
Bavarski Lehrerverein	316	vilišča v Karlovih varih	184
Celibat učiteljic	350	Gališki učitelji	31
Češka učiteljska organizacija	155	Gališko narodno šolstvo	220
Češki vseučilišni tečaji	403	„Gospodje nadučitelji ali sodbe o uči-	
Češki šolarji na Dunaju	286	teljstvu“	95
Dom miru	210	Izpit za meščanske šole	143

	Stran
Koliko stane učitelja moderna biblioteka	350
Kolonija moravskih učiteljev na Rabu	125
Konfesionalna šola	403
Konec okrajnih učiteljskih konferenc	184
Kranjsko in Štajersko	350
Kulturni škandal	219
Kulturno delo učiteljstva	124
Mednarodna učiteljska zveza	30
Možiti se smejo učiteljice na — Dunaju	316
Nekoliko šolske statistike	220
Neverjetno pa resnično	94
Odlikovanje v šolski službi l. 1911	29
Odprava II. izpita	316
Organizacija čeških učiteljic ročnih del	219
O značaju učiteljskih počitniških tečajev	219
Perfidnost kulturnega naroda	124
Peta avstrijska konferenca za skrb za slaboumne	155
Posebne spisne zvezke	316
Praktični učni poizkusi iz petja	286
Prvi avstrijski shod vrtnaric	155
Prvi učitelj aeronavt	185
Regulacija učiteljskih plač v Galiciji	29
Resignacija na učiteljsko službo	29
Ročna dela v proračunu 1912	154
Skrb ogrskih učiteljev za obolele tovariše	125

	Stran
Statistika ljudskega in meščanskega šolstva na Štajerskem za l. 1911	218
60 letnica odličnega pedagoga	124
Šole na Grškem	29
Šolske in učiteljske razmere v Galiciji	252
Šolski štrajk v Galiciji	155
Šolstvo v Galiciji	29
Štajerski deželni odbor in učiteljske konference	124
Število učencev ljudskih šol na Dunaju	220
Tirolsko šolstvo	287
Tuberkulozni učitelji	155
Tudi dokaz učiteljske bede	30
Učiteljeva samobrazba	184
Učiteljeve počitnice	219
Učitelji brez mest	219
Učitelj — doktor filozofije	252
Učitelji meščanskih šol na Dunaju	184
Učitelji na Srbskem — poslanci	219
Učiteljski dom	351
Učiteljstvo v Galiciji	350
Ustanovitev gozdnih šol v Hamburgu	125
Vadniški učitelji	124
Zanimiv predlog	220
Zanimiva šolska zgradba	219
Znižane vozne cene	124
Zobovje šolskih otrok	124
Želje českih matičnih učiteljev	124

f) Srednje in višješolski vestnik.

C. kr. osrednji zavod za ženske obrti na Dunaju	221
Delavske gimnazije na Ogrskem	126
Gimnazijci proti strelnim vajam	156
Liga proti izposojevanju knjig	125
Največja ameriška univerza	253
Naloga strokovnih nadzornikov telovadbe	287
„Napeti odnosi“	253
Naval na visoke šole	185
New-Yorška univerza	404
Nova vrsta učiteljšč	253, 287
Obisk univerze v Sofiji	351
O sprejemnih izpitih za srednje šole	185
O vseučiliških tečajih za učitelje	253
Pedagogika na vseučilišču	253
Pedagoška fakulteta	404

Pedagoška akademija v Petrogradu	220
Pedagoško semenišče v Budimpešti	156
Plača ruskih univerzitetnih profesorjev	404
Počitnice na srednjih šolah	125
Prepoved nogometne igre	186
Privatistke na moravskih dež. realkah	185
Proti koedukaciji	253
Prva vseučiliška docentka na Danskem	31
Reforma bavarških učiteljšč	287
Reforma učiteljšč na Saškem	125
Reforma vzgoje učiteljev	126
Ročna dela za dečke	351
Ročna dela v šolah	186
Ruščina na pruskim gimnazijah	185
Srednja šola angleškega sistema na Ogrskem	157
Srednje šole v slovenskih deželah	31

	Stran		Stran
Strokovni nadzorniki za telovadbo na srednjih šolah	156	Učiteljišča v Avstriji	404
Špekulacija s šolskimi učbeniki na Ruskem	253	Ukrajinska realka	351
„Trhla zgradba“	351	„Univerze“	351
		Univerze po svetu	185
		Ženske na višjih šolah	62

g) Šolstvo na slovanskem jugu.

Bolgarske šole na Turškem	317	Največji dobrotnik srbskega učiteljstva	157
Bolgarsko prebivalstvo in šolstvo pred 25 leti in danes	222	Napredno učiteljstvo v Bolgariji	186
Bolgarsko šolstvo	158	Narodno šolstvo v Bolgariji	317
Bolgarsko šolstvo v evropski Turčiji	222	Nemško šolstvo v Slavoniji	186
Četrty kongres bolgarskih učiteljev v Turčiji	221	Novo vseučilišče v Sofiji	31
Črnogorsko šolstvo	158	Požrtvovalnost Srbov	157
Državni prispevek „Učit. domu“ v Beogradu	157	Ruščina v srbskih šolah	317
Frekvenca vseučilišča v Sofiji	32	Skupščina srbskih učiteljev v Bosni	352
Iz Srbije	187	Slovaško šolstvo na Ogrskem	316
Ljudske šole v Srbiji	62	Srbske šole na Turškem	316, 352
Madjarizacija	187	Srbski učitelji	157
Madjarizacija na Hrvaškem	352	Srbski učit. konvikt v Novem Sadu	317
Madjarske šole v Bosni in Hercegovini	187	„Svetosavska Večerna Škola“ v Beogradu	157
Mohamedanska ženska učiteljišča	186	Šolstvo na slovanskem jugu	187
Na bolgarski univerzi v Sofiji	221	Učiteljsko akcijsko društvo „Natoševič“ v Novem Sadu	158

h) Inostransko šolstvo.

Alkoholizem v ruskih šolah	318	Naobraževalni tečaji za ruske učitelje	222
Carigrajsko društvo Armenov	189	Narodna šola v Japanu	254
Državna konferenca britskih učiteljskih društev	404	Novi šolski zakon v Islandiji	187
Električno kurjena šola	126	Plača učiteljev v Novem Jorku	317
Hranjenje revnih otrok v Nov. Jorku	317	Policijska šola v Pekingu	62
Igrališča za mladež	158	Poljska šola v Londonu	254
Iz ameriškega šolstva	158	Poljsko šolstvo v Združenih državah	318
Iz ameriške in avstralske šole	127	Pouk v spolni higijeni	187
Izleti dijakov na Ruskem	189	Predlog za nov šolski zakon na Saškem	187
Izleti ruskih učiteljev	254	Prvi pomožni razredi	158
Japonsko šolstvo	62	Razpisane naloge	127
Kitajsko	319	Razredi za slabonadarjene v Hemnicu	222
Kostromsko zemstvo	352	Redek dar profesorja	189
Laško	318	Reforma ruskih kadetnih šol	187
Lep uspeh	318	Ruska mladinska književnost	158
Ljudske šole v Rusiji	62	Ruska šola na prostem	126
Mesto Saarbrücken	318	Skrb za pohabljenе otroke v Zedinjenih državah	318
Nadzornice	127	Srednješolstvo v Rusiji	222
Največja univerza na svetu	126	Starši proti čestemu menjavanju učiteljev	189
Na Nizozemskem	254		

	Stran		Stran
Statistika srednješolcev na Ogrskem	188	Učenci severo-ameriških držav	405
Šola za matere	127	Učitelji brez plač	222
Šole za mlade matere	158	Učiteljska beda na Angleškem	127
Soloobvezni otroci na Ogrskem	405	Univerza v Peterburgu	189
Šolski obisk v Parizu	188	Uvedba splošnega šolskega pouka na Ruskem	159
Šolski zdravniki v Moskvi	318	Višje šolstvo v Vzhodni Indiji	189
Šolstvo na Portugalskem	126	Vpliv ženstva v ameriškem šolstvu	405
Šolstvo v Indiji	352	Vrt za otroke	317
Šolstvo v Kavkazu	318	Vzgoja otrok na Kitajskem	317
Šolstvo v nemških kolonijah	126	Za modelovanje v londonskih šolah	404
Šolstvo v Peterburgu	318	Za rusko šolstvo	187
Število ruskih ljudskih šol	404		

i) Prosvetna kronika.

Analfabeti med izseljenci v Ameriki	255	Poljaki na Pruskem	255
Izpiti vojakov	255	Problem narodnosti	319
Iz statistike svetovne književne pro- dukcije	254	Slovensko šolstvo	319
Kako skrbe ruski samostani za pro- sveto	255	Šole za rdečeokožce	255
		Soloobvezni otroci na Ogrskem	319
		Število časnikov	255

k) Razne vesti.

Alkohol	406	Koliko prebivalcev pride na enega ljudskošolskega učitelja	63
Alkohol na Francoskem	159, 255	Kulturni zavodi na Češkem	191
Analfabeti v Evropi	63	Latinska in nemška abeceda	287
Analfabeti na Ogrskem	159	Letni promet pisem na svetu	95
Angleški zakon o varstvu otrok	223	Mati narodnjakinja	191
Antialkoholizem pri Srbih	63	Miljonska volila za otroško bolnico na Dunaju	224
Bakterije v šolskem prahu	63	Moravsko učiteljsko pevsko društvo	190
Celibat učiteljc v Švici	95	Najglobokejše mesto jadransk. morja	32
Ceni telefonski aparati	406	Največje šolsko poslopje Evrope	190
Češka šola v Poštorni	160	Najvišje šolsko poslopje	95
Češki zavod za osirotele	190	Narodna prosveta	160
Čudno število	159	Nekaj o velikosti človeškega telesa	32
Delo otrok	223	Nemška pravica	190
Dittes, dr. Frid. †	192	Ogrska šola	159
Društvo kat. profesorjev	190	Okraj. učit. konferenca za 1911/2	160
Društvo urednikov pedagoških listov	159	Osiguranje za slučaj materinstva na Švedskem	191
„Femke“	406	Palice in šibe pri angleški policiji	32
Gospodarski kurz za gališke nadzor- nike?	402	Papir	95
Gostilnice za matere	406	Pedagoška centralna biblioteka	190
Hvaležnost učiteljic	192	Policija in pedagogika	191
Kača v šoli	159	„Potreba dela in vzajemne podpore“	256
Kaj potrošijo londonski otroci	190	Prebivalstvo glavnega mesta Lvova	320
Kako se časi menjajo	159	Prebivalstvo na Kitajskem	288
Kitajski slovarček	95		

	Stran
Proti nemoralnim dopisnicam	190
Pruski princ Viljem	160
Razstava slovanskih časopisov	191
Rdeča krvna telesa in pouk	999
Rodbina učiteljev	407
Rousseaujev jubilej	159
Samostani in šolstvo	190
Skiptikon	406
Skrb za sirote na Moravskem	287
Skrb za prebivalstvo	406
Skrb za treznost	407
Smrt nenavadne žene	191
Srečni Kočevci	405
Stalna šolska razstava	319
Stalni jerobi	287
Statistika nemšk. pedagoškega tiska	190
Statistika o ogrski prosveti	223

	Stran
Šola se je podrla	63
Šola za potapljače	159
Šolski otroci kot nositelji reklamnih plakatov	192
1500 šol. otrok umrlo radi ošpic	95
Trgovina z otroki	191
Učiteljski dom v Lubacovicah	223
Umetni izbor zdravih ljudi za zakon	192
Uprava učit. plač v Hamburgu	319
Varstvo ptic	159
Visoka šola za ženske, ki se hočejo poročiti	95
Zasluzek in teža otrok	223
Zavod za proučevanje alkoholizma	406
Zobna klinika za šolske otroke	320
Žalosten pojav	187

1) Mala poročila.

Anton Aškerc †	192
Boj s pornografijo	256
Čudna moda	224
Drugi mednarodni shod za moralno pedagogiko	192
Društvo „Lehrerakademie“ v Gradcu	288
Društvo „Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks“	32, 128, 224, 320, 408
Enoleten pedagoški kurs	224
Karl May †	128
Kmetijska šola na Grmu	320
Koprivnik Janez †	407
Mestni dekl. licej v Ljubljani	96
Meščansko šolski tečaj 1912/3	127
Nagrada za mirovni spis	224
Naše priloge	192
Obsojen denuncijant	192
Okrajni šolski nadzorniki	224
Pedagoška enciklopedija	288

Počitniški tečaj „Slov. Šolske Matice“ v Ljubljani	96
Prvi majnik praznik	224
Razpis daril	256
Razpis nagrade	192
Razstava pedagoških časnikov slovan- skih narodov	288
Reformni srednješolski zavodi in naši odnošaji	160
Republika otrok	256
Ročni zapisnik	320
Sadjarški tečaj	408
„Slovenska Šolska Matica“	32, 192, 408
Sveti sinod	224
Tečaj za učitelje meščanskih šol	160
Tečaj za uporabo sadja	256
Učiteljski tečaj „Slov. Šolske Matice“	128
Usposobljenostne preizkušnje	95, 320
Viničarski tečaj	408
Zikmund Winter †	224

